

telefon: 04 / 5023500 telefax: 04 / 5023513 e-mail: info@loska-komunala.si

Številka: 357/2014

Datum: 27.07.2015

OBČINSKEMU SVETU
OBČINE ŠKOFJA LOKA

ZADEVA: ODGOVOR NA SVETNIŠKO VPRAŠANJE S 7. SEJE
OBČINSKEGA SVETA OBČINE ŠKOFJA LOKA

Spoštovani,

obveščeni smo, da je bilo na 7. redni seji Občinskega sveta Občine Škofja Loka, postavljeno vprašanje s področja izvajanja javne službe zbiranje določenih vrst komunalnih odadkov:

1. Svetnik gospod Viktor Zadnik je dejal, »da so ga občani Trate obvestili, da Loška komunala, ki skrbi za odvoz odpadkov, to dela zelo malomarno. Okoli vseh blokov je dobessedno smetišče, ker po tistem razporedu, ki ga je Loška komunala poslala vsem gospodinjstvom, se odvažajo odpadki enkrat mesečno za individualne hiše in dvakrat mesečno za bloke. Prosil je, da se te stvari uredijo, ker je to tudi sanitarno sporno sploh v teh vročih dnevih in ljudje postajajo nejevoljni tudi zaradi drugih zadev. Prosil je, da se to uredi z Loško komunalo, ker stvari niso povsem urejene.«

ODGOVOR:

Te zadeve so bile v zadnjih 3 letih večkrat obravnavane.

Če na kratko pogledamo v preteklost: do leta 2000 so se vsi odpadki zbirali v 1 zabojniku, na voljo so bili tudi »samopostrežni« kontejnerji, praviloma namenjeni za kosovne odpadke (v njih je bilo dobessedno »vse, samo ljudi ne«), ki smo jih praznili po potrebi, občani in dejavnost so smetarino plačevali po m², kolikor je kdo prijavil površine, velik del stroškov za odvoz odpadkov je pokrival proračun Občine in KS. Na podeželju ni bilo rednega odvoza, ampak so bili samo skupni kontejnerji, v njih pa »se je znašlo vse«. V letu 1999 je Občinski svet sprejel Odlok o ravnanju z odpadki, v letu 2000 še Program ravnanja z odpadki. Leta 2000 je bil na podlagi in v skladu s takrat veljavnim Odlokom in Programom, na celotnem območju občine Škofja Loka, uveden enoten sistem zbiranja in odvoza odpadkov, uvedeno je bilo ločevanje odpadkov na izvoru njihovega nastanka, v največji možni meri je bilo uveljavljeno načelo iz Zakona o varstvu okolja, »povzročitelj plača«. Vsi stroški za zbiranje, odvoz in ustrezno končno oskrbo odpadkov (tako imenovani »vsi stroški z ali zaradi odpadkov«), so bili vključeni v ceno storitve. Sistem ločevanja se od leta 2000 naprej stalno dograjuje v skladu s predpisi in v skladu z možnostmi. Do približno leta 2011/2012, so se iz leta v leto skupne povzročene/zbrane količine odpadkov povečevale, od leta 2012 je trend rahlega zmanjševanja skupnih zbranih količin odpadkov.

V državnih dokumentih in predpisih je bila v zadnjih letih sprejeta hierarhija ravnanja z odpadki: 1. preprečevanje, 2. zmanjševanje, 3. ponovna uporaba, 4. ločevanje, 5. reciklaža in na koncu odlaganje.

In odgovor na vprašanje svetnika, gospoda Viktorja Zadnika:

V letu 2012 je Občinski svet Občine Škofja Loka, po hitrem postopku sprejel nov Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki. Na podlagi in v skladu z novim Odlokom, je izvajalec pripravil Tehnični pravilnik (TP), ki je po predhodnem usklajevanju šel po redni poti skozi 2 obravnavi na pristojnih Odborih in na Občinskem svetu, med obravnavama pa je bil 1 mesec v javni obravnavi. V javni obravnavi odziva skoraj ni bilo, čeprav tangira vse povzročitelje komunalnih odpadkov v občini. TP je bil spomladi 2013 potrjen. Potrjenem TP, je v skladu in na podlagi določil Odloka sledila še priprava in potrjevanje Letnega programa ravnanja z odpadki. Letni program izdelamo za vsako leto posebej.

Podlage za današnji način zbiranja komunalnih odpadkov so v Odloku iz leta 2012 in TP iz leta 2013, Letni program pa je samo podroben prikaz operativnega izvajanja zbiranja in odvoza odpadkov v tekočem letu.

Z namenom zmanjšanja stroškov zbiranja odpadkov, za čim bolj dosledno upoštevanje zakonskega načela »povzročitelj plača«, so bile ob nastajanju TP izvedene racionalizacije in optimizacije sistema zbiranja odpadkov. Istočasno s pripravo in obravnavo TP, so bile izdelane in obravnavane tudi kalkulacije cen in istočasno tudi potrjene. Pri pripravah, usklajevanju in obravnavah navedenih dokumentov je bil zasledovan cilj, da se na področju ravnanja z odpadki zagotovi primeren standard oskrbe za primerno ceno, ki jo zmorejo prebivalci s povprečnimi dohodki. Istočasno pa dokumenti omogočajo zagotavljanje večjih zahtev, večjega standarda z več stroški. V tem smislu je bila pri oblikovanju vsebine TP med drugim izražena želja, da bi bila na voljo le ena frekvenca praznjenja posamezne ločene frakcije komunalnih odpadkov (in da se različne potrebe od povzročitelja do povzročitelja odpadkov »rešuje« samo z različno velikostjo in številom zabojnikov), vendar je po temeljitim razmisleku in obravnavi prevladalo mnenje, da naj bosta na voljo 2 frekvenci.

Tako je za individualne stanovanjske hiše, za zbiranje in odvoz odpadne embalaže in ostalih odpadkov standardna frekvenca 13-krat letno, na voljo pa je tudi frekvenca odvoza 26-krat letno. Za več stanovanjske objekte in staro mestno jedro, je za isti frakciji komunalnih odpadkov, standardna frekvenca 26-krat letno, na voljo pa je tudi frekvenca odvoza 52-krat letno. Ob obravnavi tega dela TP je bila izpostavljena tudi higiena, smrad v vročih poletnih mesecih od mesa in mesnih izdelkov, plenice za enkratno uporabo itd.. Za vse te primere so bile podane možnosti primerne reševanja in načina ravnanja s tovrstnimi odpadki – vsak po svojih potrebah. Neprimeren način ravnanja s specifično vrsto odpadkov, v ekstremnih vremenskih pogojih lahko povzroča določene negativne vplive na okolje. Ob zagotovitvi primerne števila in velikosti opreme ter lokacije zbirnega mesta za odpadke, z zagotavljanjem, da so pokrovi zabojnikov zaprti in z drugimi ukrepi, do težav ne pride oziroma ne bi smelo priti.

V zadnjih letih je vedno več občin, kjer imajo enako frekvenco odvoza odpadkov, kot je v Škofji Loki. Škofja Loka s to frekvenco odvoza ni bila niti prva niti med prvimi. Odpadke se ločuje na vedno več različnih frakcij, da je učinek reciklaže večji. Zato je skupen razpoložljiv volumen opreme za zbiranje odpadkov iz leta v leto večji. Skupno število odvozov odpadkov se je povečalo, želja oziroma zahteva pa je, da se strošek za odpadke ne poveča. Rešitve je bilo treba iskati znotraj teh zahtev in možnosti. Če navedemo karikirano: če je naročnik pripravljen plačati, mu lahko vsak teden odpeljemo po 20 litrov vsake vrste odpadkov, kar pa je v nasprotju z željo, da bi se količina prometa na cestah in vpliv prometa na okolje zmanjšala.

Pogosto se soočamo s pripombami občanov, da je predpisan minimalni volumen opreme prevelik glede na dejansko povzročeno količino odpadkov. Dejansko stanje je marsikje drugačno.

V več stanovanjskih objektih imajo od 50 do 100 % več razpoložljivega volumna na prebivalca, kot je predpisan minimalni volumen in tudi v povprečju bistveno več volumna na prebivalca, kot v

individualnih stanovanjskih objektih. Poleg tega so zabojniki, namenjeni za več stanovanjske objekte, pri posameznih objektih prenapolnjeni in odpadki še na tleh ob zabojnikih. »Zanimivo« je, da je največ težav ravno pri več stanovanjskih objektih, kjer imajo razpoložljiv volumen v opremi 10 ali več litrov na osebo na teden (glede na podatke iz uradnega registra prebivalcev), predpisan minimalni volumen pa je 5 litrov na osebo/teden. Razlogov za takšno stanje je (lahko) več, naj jih nekaj naštejemo:

- Pogosto v več stanovanjskih objektih dejansko prebiva več stanovalcev, kot je prijavljenih. Odjavljanje stanovalcev je bolj ažurno kot prijavljanje, ker se večina stroškov v več stanovanjskih objektih deli po osebah. V teh primerih je vprašljiva tudi delitev vseh skupnih stroškov, ki se delijo po osebah.
- Nekateri v več stanovanjskih objektih opravljajo dejavnost v objektu ali po terenu, za oddajo odpadkov pa koristijo skupno opremo, ki je namenjena izključno gospodinjstvom v več stanovanjskem objektu.
- Ločevanje odpadkov je izredno slabo: v prenapolnjenih zabojnikih so najpogosteje cele kartonske škatle, plastične gajbice, veliki kosi embalažnega stiropora, gospodinjski aparati, sekundarne surovine (kovine, les, papir), kosovni odpadki, itd..
- Stiskanje embalaže (plastenke, pločevinke, tetrapak, ...), zlaganje enake embalaže skupaj itd, je izjema, ne pravilo.
- V nekaterih primerih v zabojnike za več stanovanjske objekte, odpadke prinesejo ali pripeljejo tudi zunanji uporabniki (iz individualnih hiš, dejavnosti ipd.). Zabojniki so »javno dostopni«, kultura in poštenost je na nizki ravni, skrbnika nad tem ni.
- Da bi kdo od stanovalcev več stanovanjskega objekta takrat, ko ima kakšne specifične vrste odpadkov, ko izvaja kakšna dela ali ko ima občasno povečane količine komunalnih odpadkov (npr. piknik, praznovanje ipd.), le-te sam odpeljal v zbirni center, tega skoraj da ni.
- Nadzora in medsebojne kontrole znotraj objekta ni, za to področje zadolžene osebe v več stanovanjskem objektu ni.
- Pristojnega organa, ki bi ob nepravilnostih lahko ukrepal (izdajal ureditvene odločbe, v primeru ponavljanja kršitev pa izrekal tudi globe) nimamo, javno službo pa je obvezno izvajati tudi v primeru nepravilnosti.

Probleme je treba rešiti najprej znotraj vsake hiše posebej: ugotoviti vzrok za težave in jih rešiti v okviru možnosti – uskladiti razpoložljiv volumen opreme za zbiranje odpadkov z dejanskimi potrebami.

V Škofji Loki imamo nekaj »kronično problematičnih« in nekaj vzornih več stanovanjskih objektov, ki ob stalni skrbi za red, medsebojno kontrolo in opozarjanjem, spremljanjem dejanskega števila stanovalcev, poučivajo novih stanovalcev o pravilnem načinu ravnanja z odpadki, pri opremi za zbiranje odpadkov »pridejo skozi« s 7 litri volumna na osebo na teden tako, da so pokrovi zabojnikov vedno zaprti. Zato imajo tudi strošek za odpadke bistveno nižji.

V letu 2013 je bila ena od sprememb tudi, da smo uvedli zbiranje odpadne embalaže (plastična in kovinska embalaža skupaj) po sistemu »od vrat do vrat«. Posebej naj izpostavimo; da je bila na koncu sprejeta odločitev – rešitev, da se posoda za zbiranje odpadne embalaže ne obračunava posebej, ampak se v ceni (kalkulaciji) upošteva enaka velikost zabojnika za odpadno embalažo, kot je za ostale odpadke. Namen je bil spodbujanje ločevanja, kar pa se ni izkazalo kot najboljša rešitev. Z zbiranjem odpadne embalaže je približno enako stroškov, kot z zbiranjem ostalih odpadkov, le da ni stroška obdelave in odlaganja. Vendar, ker velikost zabojnika za odpadno embalažo ne vpliva na ceno, se to pogosto izkorišča: slabša in izredno slaba je kvaliteta ločevanja (ker je rumen zabojnik »zastonj«), manj je ukrepov preprečevanja nastajanja odpadkov ali uporabe vračljive embalaže, manj je spodbujanja za ponovno uporabo embalaže za isti ali drug namen, manj je stiskanja in zlaganja enake embalaže skupaj itd.. Zato bomo ob naslednjem spreminjanju sistema ponovno predlagali, da se rumen zabojnik obračunava posebej. Menimo, da bodo povzročitelji s tem najbolje informirani,

da je tudi rumen zabojnik strošek in bodo bolj zavzeto izvajali predpisane ukrepe po hierarhiji: preprečevanje, ponovna uporaba, ..., ločevanje je predpisano, utečeno in že samoumevno.

V sklopu sprememb na področju zbiranja odpadkov v letu 2013, je bila s ciljem zmanjševanja stroškov in posledično cen storitev javne službe, za območje občine Škofja Loka sprejeta odločitev, da bo zbiranje odpadne embalaže (plastična, sestavljena in kovinska embalaža) **samo** po sistemu »od vrat do vrat«. Pričakovano je bilo, da so povzročitelji ozaveščeni, kulturni in vestni, da bodo upoštevali tudi ukrepe preprečevanja, zmanjševanja, ponovne uporabe itd., skratka, da bo zbiranje po sistemu »od vrat do vrat« v celoti zadostovalo. Od avgusta 2013 naprej smo postopoma zmanjševali število zabojnikov za zbiranje plastične in kovinske embalaže na zbiralnicah in uporabnike tekoče ozaveščali in obveščali, naj bodo pozorni, koliko in katere odpadke povzročajo, naj povzročene dosledno in pravilno ločujejo, da naj vse vrste odpadkov v zabojnike odlagajo na način, da zavzamejo čim manj prostora in da naj si pravočasno zagotovijo dovolj opreme na dvorišču za vse dejanske vrste in količine povzročenih odpadkov. Kot običajno, so se nekateri lotili reševanja situacije šele takrat, ko je prišlo do težav.

Še predno smo iz uporabe, z zbiralnic, umaknili zadnje zabojnike za zbiranje plastične in kovinske embalaže, smo opazili povečano nepravilno ravnanje z odpadki: odlaganje odpadne embalaže izven zabojnikov in odlaganje v zabojnike, namenjene drugim vrstam odpadkov, odlaganje odpadkov v zabojnike na pokopališčih itd.. O opažanjih smo Občino pisno obvestili in predlagali ponovno postavitev manjšega števila zabojnikov za odpadno embalažo na najbolj frekventnih lokacijah in da predlog prouči in obravnava. Uredba o odpadkih sicer določa, da če je vzpostavljen sistem zbiranja ločene frakcije po sistemu »od vrat do vrat«, zbiranje na zbiralnicah ni obvezno. Vendar omejitev za zagotavljanje višjega standarda ni.

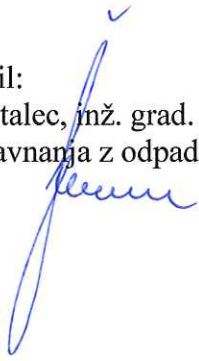
Tisti, ki smo sodelovali pri pripravi, usklajevanju in sprejemanju aktov s področja odpadkov na lokalni ravni, smo verjeli oziroma upali, da bo odvoz odpadne embalaže po sistemu »od vrat do vrat« zadostoval. Ugotavljamo, da bo še potrebno ozaveščanje in da bo potrebna še nekaj časa, da bodo stvari primerno urejene. Nekateri povzročitelji odpadkov spremembe in novosti sprejmejo in se prilagodijo takoj, nekateri pa za spremembe potrebujejo določen čas.

Naj dodamo še to, da se zahteve prevzemnikov ločenih frakcij odpadkov, kar se tiče kvalitete, stopnjujejo, ker tako narekujejo predpisi in tehnologije nadaljnjega ravnanja s posameznimi ločenimi frakcijami, ker specialna opremljenost mora biti vedno na višji ravni in ker je povsod treba zniževati stroške.

Za celoten pregled in boljše razumevanje področja zbiranja odpadkov smo pripravili malo daljši odgovor.

S spoštovanjem!

Pripravil:
Janez Štalec, inž. grad.
vodja ravnanja z odpadki

Direktorica
Mateja Žumer, dipl. inž. grad.

LOŠKA KOMUNALA
OSKRBA Z VODO IN PLYDOM d.d.
ŠKOFJA LOKA, KIDRIČEVA C. 43a